

Former Indian Prime Minister Dr. Manmohan Singh

Architect of Economic Reforms Dies at the Age of 92

Former Indian Prime Minister Dr Manmohan Singh passed away at the age of 92 on 27 December 2024 in Delhi. He left a multifaceted legacy in a political landscape where more established career politicians often struggle to make a significant impact. Dr Singh was a visionary leader, an eminent economist, and notably, an individual of remarkable humility whose modest thinking and dignified conduct left an enduring impression on everyone.

Photo:
The Hindu Archives

Dr. Manmohan Singh relinquished office as Member-Secretary, Planning Commission, and took over as Governor of the Reserve Bank of India in September 22, 1982.

Source: <https://www.thehindu.com/news/national/in-pictures-former-prime-minister-manmohan-singh/article67105095.ece>

Dr Singh's journey started from a humble background, the boy from Gah, a village in Chakwal district of Pakistan Punjab, migrated to India during the time of partition and led a promontory life from academia to administration. Dr Singh was a rare

politician who also had equal ease in academia and administration. He initially secured the position of finance minister in India's political sphere. Various positions held by him as economic advisor in Commerce Ministry (1971), Chief Economic Adviser (1972), Member of Planning Commission (1980-82), Governor of Reserve Bank of India (1982-1985), Deputy Chairman of Planning Commission (1985-1987), Secretary General of South Commission in Geneva (1987-1990), Advisor to Prime Minister on Economic Affairs (1990), Chairman of University Grants Commission (1991), elected to Rajya Sabha (First in 1995, in 2001, 2007 and 2013), Finance Minister (1991-1996), leader of the opposition in Rajya Sabha (1998-2004) and Prime Minister (2004-2014).

Due to a combination of national and international factors the Indian economy declined, with the country facing the first economic downfall of its kind in its independence history. The Indian economy and foreign exchange reserves constituted a serious threat to the sustainability of growth in the 1990s. The crisis was acute and deep and threatening to hurt each individual. Therefore, he was considered the implementer and principal architect of India's landmark economic liberalization in 1991 under Prime Minister PV Narasimha Rao.

Dr Singh, being the finance minister at the time, introduced a budget that he described as 'the problem, the path and the pain...' to preserve and restore the wellbeing of the Indian economy. His budget dismantled the constraints of the license system and introduced free market principles to India's socialist-oriented economic policies, ushering

in an era of increased economic growth and the emergence of an aspirational Indian populace. He fundamentally altered the nation's economic trajectory, elevating millions from poverty and establishing India's presence on the global economic stage. These policies ultimately contributed to India's ascension as one of the world's fastest-growing major economies. His landmark economic reforms and strong imprint on the Indian economy lasted long.

Photo: The Hindu Archives
Manmohan Singh takes oath as Prime Minister at the Rashtrapati Bhavan on May 22, 2004.

Source: <https://www.thehindu.com/news/national/in-pictures-former-prime-minister-manmohan-singh/article67105095.ece>

His next biggest contribution to Indian history was the championing of India - US Civil Nuclear Deal (2008) together with US President George Bush. He clarified the importance of the deal and made it easier for Indians from the US to export uranium to India. He was confident that the deal would begin technology transfer and offer the freedom to acquire the strategic capacity for India to emerge as a powerful nation. It opened the doors for stronger partnerships between both states and provided access to US nuclear technology. Without agreeing to sign the Nuclear Non-Proliferation Treaty, his negotiation team successfully secured waivers from the Nuclear Suppliers Group, which subsequently facilitated collaboration between India and the United States in numerous domains and enhanced India's access to nuclear energy resources.

Dr Singh was the chief architect of economic growth and social equality in India through multiple acts. Some major legislations enacted during his first tenure were the Right to Information Act (2005), the Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act (2005), the National Rural Health Mission (2005), and the Domestic Violence Act (2005) empowering women. His second tenure strengthened Indian citizens through the Right to Education Act (2009) National Food Security Act (2013), Right to Fair Compensation and Transparency in Land Acquisition, Rehabilitation and Resettlement Act (2013).

His legacy is summed up by his quote as the finance minister 'No power on earth can stop an idea whose time has come'. He was mostly criticized for his silence during his time as prime minister. Once in the press conference, he said 'history will be kinder to me than current media and opposition parties. His landmark contribution to independence history as a renowned economist and statesman who played a profound role in securing India's place on the world economic map was even recognized by the late Japanese Prime Minister Shinzo Abe who referred to Dr. Singh as his "mentor or guru".

People used to call him an accidental prime minister but once in a press conference, he described himself as an accidental finance minister too, who had transformed the Indian economy. Indian Prime Minister Narendra Modi referred to him as the most distinguished leader of the time, one who had risen from humble origins to hold various government positions as well.

References:

Alan Cowell, Manmohan Singh, 92, Indian Premier Who Spurred Economic Boom, Dies, the times of India, Published 26 Dec, 2024

PM India, Government of India, URL: https://www.pmindia.gov.in/en/former_pm/dr-manmohan-singh-2/

PM Manmohan Singh with US President George W. Bush, Hindustan Times report by Yashwant Raj, Washington, dated : Jul 19, 2015.

The Hindu Bureau , Manmohan Singh: A life in pictures, <https://www.thehindu.com/news/national/in-pictures-former-prime-minister-manmohan-singh/article67105095.ece>

อดีตนายกรัฐมนตรี ดร.มันโมฮัน สิงห์

สถาปนิกแห่งการปฏิรูปเศรษฐกิจ ถึงแก่อสัญกรรมด้วยวัย 92 ปี

อดีตนายกรัฐมนตรีอินเดีย ดร. มันโมฮัน สิงห์ เสียชีวิตในวัย 92 ปี เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2567 ณ กรุงเดลี ประเทศอินเดีย เขาทิ้งมรดกอันหลากหลายทางการเมืองไว้ในความทรงจำ ด้วย ดร.สิงห์ เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์โดดเด่น และเป็น

นักเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงและเป็นบุคคลที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เหล่านี้ได้ทำให้ ดร.มันโมฮัน สิงห์ ทิ้งรอยประทับไว้ในใจของประชาชน

Photo: PTI

Prime Minister Narendra Modi greets former Prime minister Manmohan Singh during an event to inaugurate the passenger terminal building of the Kartarpur corridor on the Indian side, also known as Integrated Check Post, in Gurdaspur on November 9, 2019.

Source: <https://www.thehindu.com/news/national/in-pictures-former-prime-minister-manmohan-singh/article67105095.ece>

การเดินทางของ ดร. สิงห์ เริ่มต้นจากภูมิลำเนาเดิมที่อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สาขาวิศวกรรมโยธา และปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สาขาวิศวกรรมโยธา ก่อนที่จะอพยพมายังอินเดียในช่วงของการแบ่งแยกดินแดน เขามีชีวิตอย่างยากลำบาก ตั้งแต่ในแวดวงวิชาการไปจนถึงการบริหาร ดร.สิงห์ เป็นนักการเมืองที่หาได้ยาก นอกจากบทบาททางการเมืองเขายังทำงานด้านวิชาการและการบริหารได้อย่างคล่องแคล่วเช่นกัน เห็นได้จากแม้ช่วงที่ ดร.สิงห์ ได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของอินเดีย เขายังดำรงตำแหน่งและช่วยงานด้านต่างๆ ทางเศรษฐกิจ อาทิ ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจในกระทรวงพาณิชย์ (พ.ศ. 2514) ที่ปรึกษาหลักด้านเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2515) สมาชิกคณะกรรมการการวางแผน (พ.ศ. 2523-2525) ผู้ว่าการธนาคารกลางอินเดีย (พ.ศ. 2525-2528) รองประธานคณะกรรมการการวางแผน (พ.ศ. 2528-2530) เลขาธิการคณะกรรมการภาคใต้ในเจนีวา (พ.ศ. 2530-2533) ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีด้านกิจการเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2533) ประธานคณะกรรมการมอบทุนให้มหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2534) และได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งในราชยสภา ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2538, พ.ศ. 2544, พ.ศ. 2550 และ 2556 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (พ.ศ. 2534-2539) ผู้นำฝ่ายค้านในราชยสภา (พ.ศ. 2541-2547) และนายกรัฐมนตรี (พ.ศ. 2547-2557)

เนื่องมาจากปัจจัยทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติทำให้เศรษฐกิจของอินเดียตกต่ำครั้งแรกในประวัติศาสตร์หลังการประกาศเอกราชจากอังกฤษ เศรษฐกิจของอินเดียและเงินสำรองต่างประเทศถือเป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อความยั่งยืนและการเติบโตในอินเดีย ช่วงทศวรรษ 1990 วิกฤตดังกล่าวรุนแรงจนส่งผลกระทบต่อทุกฝ่าย ดังนั้น ดร.มันโมฮัน สิงห์ ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง จึงเป็นผู้ดำเนินการวางโครงสร้างหลักในการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจครั้งประวัติศาสตร์ของอินเดียในปี 2534 ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีนารายณีสหะ ราว

ดร.มันโมฮัน สิงห์ จึงเสนอแผนงบประมาณที่เขาบรรยายว่าเป็น “ปัญหาหนทาง และความเจ็บปวด...” เพื่อรักษาและฟื้นฟูเศรษฐกิจอินเดีย แผนงบประมาณของเขาได้ทำลายข้อจำกัดของระบบใบอนุญาตและนำหลักการตลาดเสรีมาใช้ในนโยบายเศรษฐกิจที่เน้นสังคมนิยมของอินเดีย นำไปสู่ยุคที่เศรษฐกิจเติบโตอย่างรวดเร็วผ่านการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของประเทศชั้นพื้นฐาน ที่ช่วยให้ประชากรชาวอินเดียหลายล้านคนหลุดพ้นจากความยากจนและสร้างสถานะทางเศรษฐกิจของอินเดียบนเวทีโลก นโยบายเหล่านี้ส่งผลให้อินเดียก้าวขึ้นเป็นหนึ่งในประเทศที่มีเศรษฐกิจเติบโตเร็วที่สุดในโลก การปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งสำคัญจากแนวคิดของ ดร.มันโมฮัน สิงห์ ได้สร้างอิทธิพลอันแข็งแกร่งให้เขาต่อเศรษฐกิจอินเดียมาอย่างยาวนาน

ผลงานสำคัญลำดับถัดไปของ ดร.มันโมฮัน สิงห์ ต่อประวัติศาสตร์อินเดียคือการสนับสนุนข้อตกลงนิวเคลียร์พลเรือนอินเดีย-สหรัฐ (2008) ร่วมกับประธานาธิบดี จอร์จ ดับเบิลยู. บุช แห่งสหรัฐอเมริกา ความสำคัญของข้อตกลงดังกล่าวทำให้การส่งออกยูเรเนียมไปยังอินเดียง่ายขึ้น ดร.มันโมฮัน สิงห์เชื่อมั่นว่าข้อตกลงดังกล่าวจะเริ่มต้นการถ่ายโอนเทคโนโลยีและมอบอิสระในการได้มาซึ่งศักยภาพเชิงกลยุทธ์เพื่อให้อินเดียก้าวขึ้นมาเป็นประเทศที่มีอำนาจข้อตกลงดังกล่าวเปิดประตูสู่ความร่วมมือที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้นระหว่างทั้งสองประเทศ และเปิดโอกาสให้เข้าถึงเทคโนโลยีนิวเคลียร์ของสหรัฐได้โดยไม่ต้องลงนามในสนธิสัญญาไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ที่เข้มงวดของเขาประสบความสำเร็จในการขอการยกเว้นจากกลุ่มผู้จัดจำหน่ายนิวเคลียร์ ซึ่งต่อมาได้อำนวยความสะดวกต่อความร่วมมือระหว่างอินเดียและสหรัฐในหลายๆ ด้าน รวมถึงการเพิ่มการเข้าถึงแหล่งพลังงานนิวเคลียร์ของอินเดีย

ดร. สิงห์ ยังเป็นผู้วางรากฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจและความเท่าเทียมทางสังคมในอินเดียผ่านกฎหมายหลายฉบับ โดยกฎหมายสำคัญบางฉบับได้ประกาศใช้ในช่วงแรกของการดำรงตำแหน่ง ได้แก่ พระราชบัญญัติสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล ปี 2548 พระราชบัญญัติการรับประกันการจ้างงานในชนบทแห่งชาติ มหาตมะ

คานธี ปี 2548 ภารกิจด้านสุขภาพในชนบทแห่งชาติ ปี 2548 และ พระราชบัญญัติความรุนแรงในครอบครัวซึ่งส่งเสริมอำนาจให้สตรี ในปี 2548 ในช่วงดำรงตำแหน่งสมัยที่สองของ ดร. สิงห์ ทำให้พลเมืองอินเดียเข้มแข็งขึ้นผ่านพระราชบัญญัติสิทธิในการศึกษา ปี 2552 พระราชบัญญัติความมั่นคงทางอาหารแห่งชาติ ปี 2556 พระราชบัญญัติสิทธิในการชดเชยที่ยุติธรรมและความโปร่งใสในการได้มาซึ่งที่ดิน การฟื้นฟู และการตั้งถิ่นฐานใหม่ ปี 2556

มรดกของเขาสะท้อนผ่านคำพูดของเขาในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังว่า “ไม่มีอำนาจใดในโลกสามารถหยุดยั้งแนวคิดที่ถึงเวลาของมันแล้วได้” แม้ ดร. สิงห์ จะใช้ความเจ็บปวดเพื่อรับมือต่อการถูกวิพากษ์วิจารณ์จากฝ่ายตรงข้ามในช่วงเวลาที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทำให้ครั้งหนึ่งในงานแถลงข่าว เขากล่าวว่า “ประวัติศาสตร์

จะใจดีกับฉันมากกว่าสื่อและพรรคฝ่ายค้านในปัจจุบัน” วลีดังกล่าวเห็นจะเป็นความจริง เมื่อผลงานสำคัญในประวัติศาสตร์และการประกาศอิสรภาพของเขาในฐานะนักเศรษฐศาสตร์และนักการเมืองที่มีชื่อเสียงซึ่งมีบทบาทสำคัญในการรักษาตำแหน่งของอินเดียบนแผนที่เศรษฐกิจโลก ได้รับการยอมรับจากอดีตนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ชินโซ อาเบะ ซึ่งเรียก ดร. สิงห์ ว่า “ที่ปรึกษาหรือครู”

ผู้คนเคยเรียกเขาว่า “นายกรัฐมนตรีโดยบังเอิญ” แต่ครั้งหนึ่งในการแถลงข่าว เขาได้กล่าวถึงตัวเองว่าเป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยบังเอิญ” เช่นกัน ผู้ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจอินเดีย นายกรัฐมนตรีอินเดียนายนเรนทรา โมดี ได้กล่าวถึงเขาว่าเป็นผู้นำที่ทรงเกียรติที่สุดในสมัยของเขา ผู้ซึ่งก้าวขึ้นจากจุดเริ่มต้นอันเรียบง่ายสู่การดำรงตำแหน่งสำคัญต่างๆ ในรัฐบาล

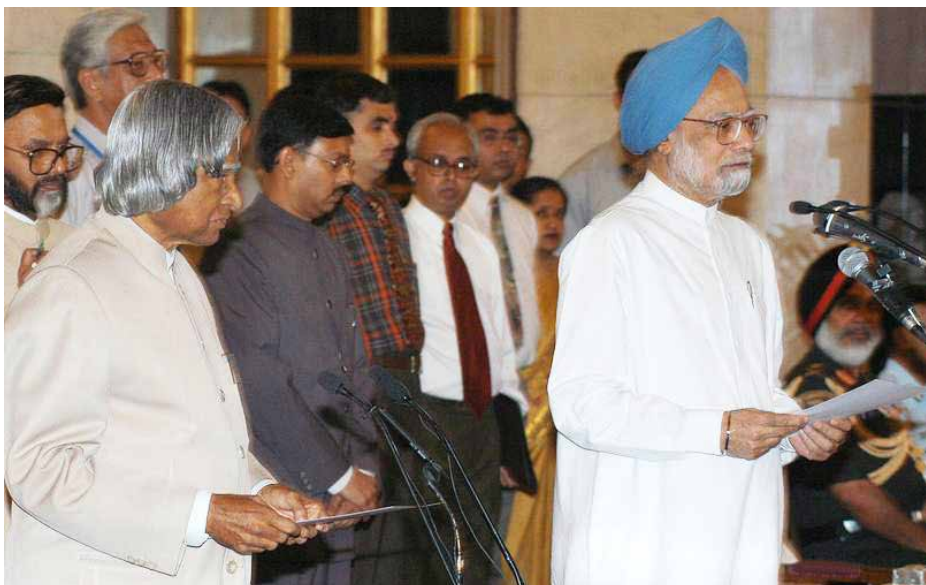

Photo: The Hindu Archives
Manmohan Singh takes oath as Prime Minister at the Rashtrapati Bhavan on May 22, 2004.

Source: <https://www.thehindu.com/news/national/in-pictures-former-prime-minister-manmohan-singh/article67105095.ece>

References:

Alan Cowell, Manmohan Singh, 92, Indian Premier Who Spurred Economic Boom, Dies, the times of India, Published 26 Dec, 2024

PM India, Government of India, URL: https://www.pmindia.gov.in/en/former_pm/dr-manmohan-singh-2/

PM Manmohan Singh with US President George W. Bush, Hindustan Times report by Yashwant Raj, Washington, dated : Jul 19, 2015.

The Hindu Bureau , Manmohan Singh: A life in pictures, <https://www.thehindu.com/news/national/in-pictures-former-prime-minister-manmohan-singh/article67105095.ece>